

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — k^r
Fél évre . . . 3 frt — k^r
Negyed évre . . . 1 frt 50 k^r
Külföldre 1 évre 8 frt — k^r
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyházas garmond-sorért vagy annak törfogatóért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Az új földmívelési miniszter.

Kézdi-Vásárhely, 1890. márcz. 25.

Reánk, erdélyi lakosokra nézve, igen kellemes körülmény, hogy a magyar kormány tagjai között újból helyet foglalt egy olyan férfi, a ki országgrésztünk közéletében vezérszerepet játszott s mint ilyen országgrésztünk sajátosságos viszonyait, érdekeit közelebbről ismeri, nemcsak, hanem saját ressortján kívül a minisztertanács elé kerülő összes ügyekben alkalomszerűleg érvényesítheti mindazon erdélyrészi szükségleteket és óhajtasokat, melyek sok tekintetben hátramaradt helyez-

tünk javítása érdekében a közvéleményben kifejezést nyernek.

S még öröndetesebb e tény ez idők szerint azért, mert ezuttal azon miniszteri széket tölti be, országgrésztünk egy jeles tehetségtű férfia, a mely legégetőbb szükségletünk: a földmívelés ezer águ ügyét van hivatva intézni. Mert országgrésztünkben a mezőgazdasági bajok várják, sürgetik leginkább a gyors és alapos orvoslást. Gazdaközönségünk helyzete válságos ponton áll, ma-holnap az anyagi tönk szélére jut, ha nyomorúságos állapotán nem segít egy oly gyakorlati, viszonyainkkal ismerős kéz, mint a milyennek képzeljük, hisszük és ismerjük az új földmívelési minisztert: Gróf Bethlen Andrást, a ki csak az imént Brassó- és Szebenmegyét kormányozta elismerésre méltóan.

S hogy gr. Bethlen — már a mennyire előre következtetni lehet — erdélyrésztünk sulyos földmívelődési helyzetének alapos ismerője s ebből kifolyólag jóakaratu orvosa lesz: bizton reméljük eddigi nyilatkozataiból, de különösen az »Erdélyi Gazdasági Egyesület« üdvözlő feliratára legújában küldött következő válaszból:

»Midőn a személyem iránt nyilvánuló figyelemért a t. Együletnek köszönetemet fejezzem ki, egyszersmind biztosíthatom a t. együletet, hogy ismerve az on sulyos viszonyokat, melyek

között hazánk erdélyi részeinek mezőgazdasága küzd, azokon minden rendelkezésemre álló eszközzel segíteni főfeladatommak fogom tartani; viszont bizton merem remélni, hogy a t. egyület, mely Erdély közgazdasági életében vezérszerepet vinni van hivatva — abbéli fáradozásaimban mindenkor hazafias támogatásában fog részesíteni.«

A miniszter tehát főfeladatának tekinti minden rendelkezésére álló eszközzel segíteni országgrésztünk sulyos mezőgazdasági bajain. S mi, ismerve előbbi fontos állásaiban kifejtett üdvös tevékenységét, erélyét és tapintatosságát, meg vagyunk győződve, hogy adott szavát az erdélyi gazdaközönség s abban kicsiny székelyföldünk gazdáinak is igaz örmére, minél teljesebb mértékben igyekezend beváltani. Mi, hogy úgy legyen, hazarésztünk jól felfogott érdekében meleg szívből óhajtuk, s e reményben őszintén üdvözljük gr. Bethlen Andrást, az új földmívelési minisztert. Legyen Ő elhagyatott Székelyföldünknek is őszinte, jóakaró barátja szóban, de különösen tettekben s ekkor Istennek gazdag áldása fogja működését kísérni.

A „Székelyföld“ tárczája.

Boszorkányos tárcza.

Irta: Molitor.

(Folytatás.)

VI. Az élet-elixír.

Már most nézzen ön a távolba, képzelje magát elé Hamburgot. Látja-e?

— Tökéletesen.

— Keresse fel egykori jegyese lakását.

— Megvan.

— Mondja meg mit lát.

— Látom jegyesemet és szüleit gyászban. Jegyesem reám gondol, még pedig a legnagyobb fájdalommal. Sajnálja vizsgálati fogságom után történt elpártolását, s hogy nem hallgatott saját szíve sugallatára.

— Kit gyászolnak?

— Jegyesem emlékezetében olvasva, látom, hogy férjét — vetélytársamat — 14 napja elvesztette.

— Lapozzon hátrább jegyese emlékezetében s nézze meg azt is mi volt oka férje halálának?

— Új gazságokba keveredett, de rajta kapatván, elítélték s a börtönben felakasztotta magát.

— Bevallotta-e régebbi tolvajlását?

— Igen, egy hátrahagyott levélben.

— Jegyese még mindig hajlammal viseltetik ön irányában?

— Azt nem bírom tisztán kivenni, tekintem gyengül, Hamburgot már nem látom többé, minden eddigi tehetségem csökken, nehézkésnek és ügyetlennek érzem magam, vége az egész extasisnak. Ugy vagyok mint rendes állapotomban.

— Látja ön, — mondá Hoffmann ur — ez az mi elixiremben hiányos. A hatás elenyészik, nem tudom lekötni, nem bírom állandóvá tenni. Az opium és hassis élvezők megközelítőleg ily hatást érnek el, e-ahogy annak elmúltával az ittasság és részegség minden kellemetlen utóbajai megrohanják. Az én elixirem ment minden utóhatástól, ha csak nem vesszük igen nagy adagokban, ez esetben is csak legyőzhetlen álomosságot okoz. Én kipróbáltam s egy alkalommal annak élvezete után nyolcz napig szakadatlanul aludtam. Ez természetes reakciója a megelőzött és fokozott élettevékenységnek. Igen, igen, a hatást állandóvá tenni, ez a feladat vár még reám.

Ezen rögzítő szer kikutatása lett apránként tanulmányai és kísérletei kizárólagos tárgya. A harmincz éven keresztül, míg én szolgálatában voltam, s míg a világ minden részét bejártuk, tengeren úgy mint szárazon nem szünet meg ezzel foglalkozni. Valószínűleg eme megerőltető kutatások és szokatlan szellemi munka okozták bekövetkezett sorvadását, melynek jelét mintegy 10 év előtt észleltem rajta. A legjelesebb orvosok tanácsát kérte ki. Aláveté magát minden kigondolható gyógymódnak, mind hiába. Végre a bécsi egyetemi tanárok hírére hallva, ide is eljött s csakugyan jobban lett. Ennélfogva elhatározta hajóját eladni

s végleg Bécsbe költözni; de mielőtt ez megtörtént volna, még egy oszodálatos kalandunk volt:

Hajónk a földközi tengeren csirkált az afrikai partok közelében. Utunk célja Trieszt vala, hol kávé, thea és jelentékeny fűszer rakományainkon tudadni akartunk, ez alkalommal az utolsón, mert a hajót is minden áron el kellett adni.

Egy este szokása ellenére kijött a zárkából, s tudunkra adá, hogy 60 mérföldnyire tőlünk szélirányban hatalmas három árboczos gyors kalózhajó közeledik. Ugy a hajóhadnagy, mint mindnyáján, kik hozzátartoztunk már megszoktuk semmin sem csodálkozni. Azt a hajót ugyanis még nappal sem lehetett volna látni oly távolból a tenger görbülete miatt. Hoffmann ur pedig legaprólékosabb részletekig le tudta írni. Járása a kalóznak fél annyival gyorsabb volt a mienknél, terhe pedig csak tengeri rablók és fegyverzetéből állott. Tudtuk, hogy ha a széllel halad, mint mi, reggelig ő is meglát bennünket s bizonyosan — mint kisebb kereskedő hajót meg is támad. Ilyen kilátás, rendes körülmények között kétségbeesett volna, de Hoffmann uron legkisebb felindulást sem vettünk észre s így mi sem igen féltünk. A hadnagy oldalmanőverrel óhajtott volna kitérni a veszély elől. Hoffmann ur azonban megparancsolá, hogy csak maradjon s tartsa meg szigorúan a kellő utirányt, azzal zárkájába vonult.

Reggel a lázas kíváncsiság mindnyájunkat — Hoffmann ur kivételével — a fedélzetre csalt. A ködös levegő nem engedett messze látni, minek nem kevésbé örültünk, tudva, hogy így a kalóz

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház március 20-iki ülésének nem kevesebb, mint 12 pontból álló napirendje aránylag rövid idő alatt intéztetett el.

A napirend előtt Fejérváry báró, honvédelmi miniszter a Ludovika Akadémiára és a honvédfőruharaktár építésére vonatkozólag terjesztett be egy-egy törvényjavaslatot.

A ház folyó havi költségvetésénél Csátár szólalt fel, kifogásolva a nyomtatványok és a tűzifáért kiadott összegek magas voltát. Észrevételeire Mudrony Soma és a ház elnöke felelt.

A napirend további tárgyai közül csupán a hazai ipart támogató pénzügyi intézeteknek adható állami kedvezményekről szóló törvényjavaslat fölött, melyet Hegedüs Sándor előadó referált, keletkezett hosszabb diskusszió, melyben a javaslat mellett Mudrony Soma, Szmalovszky Valár, Wekerle miniszter és újból Hegedüs Sándor előadó, a javaslat ellen pedig Beöthy Akos vett részt. Érdekes volt a jelenség, a mint a szélsőbal szónoka, Mudrony, a javaslatot támogatva, polemizált a mérsékelt ellenzék szónokával, Beöthyvel, ki a javaslatot megtámadta.

A javaslat különben változatlanul fogadtatott el; a napirend többi tárgyai, melyeket Emich, Neményi és Darányi referáltak, minden vita nélkül mentek keresztül.

A képviselőház gyorsan intézte el márcz. 21-iki ülésének napirendjét. Négy törvényjavaslat harmadszori felolvasásban is elfogadtatott. A kérvényeket Hagara Viktor referálta velős rövidséggel, s a ház mindenben helybenhagyta a kérvényi bizottság határozati javaslatát.

Ezután Szapáry Gyula gróf, mint belügyminiszter megadta Madarásznak Szapáryfalva községét illető interpellációjára a választ, melyet a ház, az interpelláló észrevételei után tudomásul vett. Ezután gr. Csáky Albin akart volna válaszolni Linder interpellációjára, de mert Linder nem volt jelen, a válasz máskorra maradt.

Végül még Kaas Ivor br. interpellált a Budapesti kézbesítendő utalványok iránt.

Erre megállapítván a szünet után (ápril 15-én) tartandó első érdemleges ülés napirendje, s elnök a ház tagjainak boldog ünnepeket kívánván, mit a képviselők az elnök zajos élettelésével viszonzottak, az ülés véget ért.

SZEMLE.

Caprivi új birodalmi kancellár egyénisége mindinkább előtérbe lép a német sajtóból, oly hangok kíséretében, a melyek ha nem is bizalmatlanságot, de bizonyos aggodalmat fejeznek ki. A müncheni »Allg. Ztg.« legújabb száma, Caprivi

sem vesz észre bennünket, s mi tagadás benne, nem nagy kedvünk lehetett vele összetűzni. Azonban 9 óra tájban a lég teljesen megtisztult, ekkor láttuk, hogy sorsunkat aligha elkerülhetjük. A nagy jármű egész a vízszinreig látható volt mögöttünk, tehát nem lehetett 4 mérföldnél távolabb, nagy gyorsasággal közeledvén, fél óra alatt beér. Tanakodtunk kihívjuk-e Hoffmann urat? Nem mertük, minek is, majd ha akar kijön az első ágyú lövésre. A hajó már csak egy mérföldre van, kézi látócsövekkel észrevettük készülődéseit a támadásra. Nyolcz ember egy hosszú sugár ágyut irányított felénk, mihelyt lőtávolságba leszünk megkapjuk az első vasmegbóccot, de mi ez? a távolság nem apad többé közöttünk, megállott-e? nem, mert a vitorlák duzzadtak. Most még több vitorlát bontanak ki; eltelik egy fél óra, a távolság változatlan, holott a mi hajónknak a legjobb akarattal sem tudtunk nagyobb sebességet adni. Szemeinket világért sem vettük volna le az ellenséges hajóról. Egyszerre nagyot villámlik rajta, néhány másodperc múlva a szél a dőrejt is hozta, ezzel egyidejűleg hajónk faránál a víz magasra felcsapott. Az első hírnök megjött. Hoffmann ur még mindig nem mutatkozik; semmi, majd ha komolyabb fordulatot vesz a dolog kijön. Most új lövés s még nagyobb dőrej, a golyó most is vízbe csapódott.

(Vége következik.)

egyéniségével foglalkozva, arra utal, hogy míg Bismarck személye a német fejedelmek és kormányok előtt nagyrabecsült levén, ez a tény nagyban megkönnyítette a szövetségi fejedelmek egyetértését a birodalmi kormányval, addig Caprivi tábornoknál ez a személyes viszony, a dolog természeténél fogva, még teljesen hiányzik. E körülmény jelentőségének horderejét az említett délnémet lap azzal is illusztrálja, hogy II. Lajos bajor királyt a birodalmi intézményekkel csakis Bismarck egyénisége tudta valahogy kibékíteni. Ugyancsak e lapban olvassuk, hogy Caprivi a katonai szolgálat teendői között éles és merev természetűnek mutatkozott. Pár évvel ezelőtt pedig Berlin politikai körében Bismarcknak az a mondanása volt elterjedve Caprivirol, hogy »neki még keményebb feje van, mint nekem«. Egészen más-kép hangzik az északi német »Hamb. Correspondenz« ítélete. E szerint Caprivi lelkiismeretes, jellemes porosz tiszt.

A német politikai körök állást foglalnak azzal a minden felé terjesztett felfogással szemben, hogy ezentul a császár lesz a kancellár, mert ez a személyes kormányzást jelentené, a mit Bismarck példájára utalva, lehetetlennek tartanak. A császár ne kancellár, hanem császár legyen. Előreláthatólag — úgy mond a »National Ztg.« — a császárra számos évre terjedő uralkodás várs ezért már eleve is nem azonosíthatja magát a politika minden fasiszával. A változás abból fog állani, hogy a császári kezdeményezés, mely I. Vilmos alatt Bismarck mellett háttérbe szorult újra érvényesülni fog.

Az a híresztelés, hogy magasrangú személyiségek még a legutolsó napokban is kísérletet tettek Bismarck herceget lemondása visszavételére rábírni, teljesen alaptalan. Ép így koholmányoknak tekintendő az is, mintha a császár és a hadtestparancsnokok közt tartott tanácskozásoknál a szolgálati időnek két évre való leszállítása is tárgyalatott volna, holott minden valószínűség szerint azon az értekezleten az elengedhetetlen hadi szükségletek megállapításáról volt szó, mert fixirozni akarták, hogy a kormány mennyit kérjen a birodalmi gyűléstől. Hasonlóképpen merőben a képzelet szülöttei azok a híresztelések, a melyek szerint változás állott volna be a császár és Waldersee gróf között levő viszonyban.

Nem igaz az a hír sem, mintha Bismarck ajánlotta volna Caprivit a birodalmi kancellári állásra; Caprivi kiválasztása egyes egyedül a császár műve. Ép oly kevéssé felel meg a valóságnak az, hogy Bismarck javaslatot tett a külügyi hivatal vezetésére nézve, avagy tőle ez ügyben javaslat kéretett volna. Ez irányban még bevárando a császár kezdeményezéséből eredendő elhatározás. Az összes miniszterek lemondása szóba sem jött, még kevésbé áll az, hogy már meg is történt volna abban a minisztertanácsban, a melyben Bismarck lemondását bejelentette.

T a n ü g y.

A barátosi iskola története.

Írta: Borivó.

(Folytatás.)

P a p o k.

(1823 — 1861-ig.)

Sepsi-Szentkirályi Sükösd Sámuel. Barátosra 1842. november 13-án szállott s alig ült egy évig itt, 1844. január 3-án már Léczfalván volt, onnan ment Uzonba, onnan úgy hallottam, hogy tábori papnak ment s midőn a muszkák a tömösi szoroson bejöttek, akkor Hétfalu mellett elesett, a sirja is ott van. Mások többet tudhatnak róla. Az akkori vele volt katonák azt mondják, hogy hatalmas szónoklatával úgy feltűzelte a legénységet, hogy az ágyutorkába is bementek volna. Tünetményszerű ember volt, a milyen egy században csak egy ha születik. Barátosi papsága idejéből két nagyhatású prédikációját ismerem, mindkettő ki volt nyomtatva, az egyiket elmondotta Veres István iskolamester koporsója felett, (ez jelen munkámban már közölve volt) a másikat elmondotta Jakab Károly huszár főhadnagy felett 1843. február 7-én.

Barátosra a berlini egyetemről hívták volt meg. Atyjához haza érkezve, következő levelet intézte a barátosi lelkész és kurátor urakhoz:

Másolat.

»Tisztelendő Esperest Ur!
és Tekintetes Dom. Curátor ur!

Mai napon szeretett öreg atyám házához szerencsén megérkezvén, ha a jó Isten is úgy akarja, November 13-án hivatalomat elkezdhetem. Hogy ígéretem ellen egy héttel késni kény-

telen vagyok, előre nem láthatott uti akadályaim okozták.

A' kijelent időben saját alkalmamon jelenedek meg Barátoson; következésképp a' Tekintetes Nemes Szent Ekleziát semmi nemű úgy nevezett »költöztetési« költséggel nem kívánom terhelni.

Békösöntömet legkisebb czeremonia nélküli egyszerűséggel ohajtom tartani; s mivel Egyházi törvényeink szerint ilyen alkalmakkal »beiglatásra« van szükség, annak teljesítését — hogy idegen segélyre ezen tekintetben se szoruljunk — a' Tisztelendő Esperest Uról ezennel teljes tisztelettel instálom.

A' Fő Tiszteletű Püspök Ur ide mellékelt válaszából kitetszik, hogy papi facultatiót csak úgy nyerhetek, ha azt a Tisztelendő Esperest Ur és a Tekintetes Nemes Szent Eklezia kéri: könyörgök azért teljes tisztelettel, hogy ezen ügyben a' Fő Tiszteletű Püspök Urnál minél előbb mozdítást tenni ne terheltessek.

Conventiom még nincs ugyan, de annak sürgetését ez uttal mégis feleslegesnek látom.

Ezek után magamat a' Tisztelendő Esperest Ur és Tekintetes Dom. Curátor Ur kegyességébe továbbra is ajánlván teljes tisztelettel maradok a' Tisztelendő Esperest Ur és Tekintetes Dom. Curátor Ur

S.-Szentkirály october 29-én 1842.

alázatos szolgálja

Sükösd Sámuel.

Sükösd nyomába jött Felsőtorjai Zayzon András. Jó pap s jó gazda volt. Egy időben oly négy barna lovat tartott, mint négy holló. Zayzon ur 19 évig volt »fungens« pap, akkor 1861. évben — hatalmas ellenségei által elvándoroltván — lemondott, saját házába költözött s még 19 évig élt mint »vacans« pap. Az ugynevezett kánonika földeknek egy részét élete hosszágig a kezén hagyta volt a nemes megye. A lemondás után két lovat s egy fejős bivalat tartott; szántott, vetett, kaszált, kapált, erdőt, mint akármely szegény ember. Nőül vette volt barátosi Mirose Rákhelet, a hadnagy leányát, kitől egy fia született, Dénes, a ki jelenleg tanári állásban van. Az öreg urtól egy alkalommal, tanulmányozás végett, régi irományokat kértem, ő nagy sajnálattal tudatta velem, hogy a mikor lemondott, minden régiséget megsemmített s így jó szándékomat nem tudja előmozdítani.

Az eddig vázolt száraz életrajzi adatok még nem nagy világítást vetnek az iskola beléletére, tény az, hogy Barátoson a legrégibb időtől fogva mindig volt iskola. Ismerve a régi oktatási rendszer eredeti egyszerűségét, a tankönyv irodalom kezdetlegességét és a falusi iskolák szánalmas berendezését, bizvást kimondhatjuk, hogy a régi iskolák miveltésége nem állott a mai magas színvonalon. Mégis gyakran hallunk napjainkban olyan nyilatkozatokat, hogy a régi mesterek nagyobb eredménnyel működtek mint a mai néptanítók. Nem akarok a régiek értékéből semmit levonni, sőt elismerem, hogy — érettebb tanítványokkal levén dolguk — kevesebb munkával s rövidebb idő alatt megtaníthatták azon kevés komoly tudományra őket, melyek az akkori köznapi életben szükségesegek voltak, de szakértő, buzgó munkásság tekintetében a maiaktól messzi háttérben maradnak, a mi természetes is. Az említett vád ön magától eszik, ha meggondoljuk, hogy most is szép számban vannak öreg tanítók, a kiktől nem tagadhatjuk meg, hogy az öregek erényével és erélyével nem bírnának, mégis az iskolájuk értelmi képzettsége csak abba a kategóriába esik, melybe aa ifjabbakéi.

A régiek vallásos buzgósága erősebb volt a miénknél, mert olyan volt a korszellem. A mai kor realis irányzata, utilitarius törekvése a tanítót is viszi magával. Ezzel az anyagiás áramlattal szemben a tanító is tehetetlen, épen úgy mint egy járványos betegséggel szemben néha maga az orvos is tehetetlen. A mai néptanítónak — zsenge gyermekkel levén dolga — bizonyos határig maga is gyermekies kell hogy legyen s farszót munkájának egy része a gyakorlati életben nem érvényesül, mint játék, mint haszontalan tudás eszik. Tehát az említett vádaskodás alaptalan vagy csalódáson alapszik. Olyan az ellenzéki természet, hogy a jelen hibáit hamarabb felfedezi, mint érdemeit elismeri.

(Folytatása következik.)

Vámszerződés Romániával.

Nagy aggodalmakat fog okozni a szomszéd Románia politikusainál az országos gazdasági egyesület emlékirata, melyet most a földmívelési és kereskedelemügyi miniszterekhez megküldöttek.

Ebből az emlékiratból kétségtelenül meg fog győződni Románia, hogy a kik a vámháboru következményeiért aggódnak, azok nem itt keresendők Magyarországon. Még az erdélyi részekben sem. Sőt nem is a Székelyföldön.

Ha a vámháboru valamelyik félnek hátrányos, az a fél csak Románia lehet.

Az emlékirat szerint: 1. megnyugvással látja az egyesület a román keresk. szerződés megszüntése óta a kereskedelmi viszonyoknak különösen Magyarországot illetőleg kedvező alakulását. 2. Az összm monarchia mezőgazdasági szempontjából károsnak tartaná úgy a román buza és tengeri, mint egyéb nyertermény behozatalát mindaddig, míg nyugat felé hason piacunk nem fog tágulni. A román vámsorompónak az állatforgalmat illető, bármely feltételek alatti megnyitása pedig örömdetesen fejlődő állattenyésztésünkre gyakorolna lesújtó hatást.

3. Az utóbbi évek áruforgalmából azt látja, hogy ipari tekintetben sincs a gazd. előnyökét még csak megközelítő hátrányokkal sem összekötve a vámháboru Magyarországra, mindössze néhány százezernyi kár az, a mit leginkább az erdélyi kis- és háziipar szenved.

4. A malomiparra sem káros, mint az többszörösen hangoztatva volt, a mostani állapot, a szeszipar gazdasági részére pedig szintén káros lenne a szerződésnek nagyobb engedmények árán való megkötése. Romániával s egyáltalán a keleti államokkal, a nyertermények be- és az ipari cikkek kivitelét elősegítő kereskedelmi szerződés megkötését, mindaddig, míg a nyugati államokkal a nyertermények ki- és az iparcikkek bevitelét megkönnyítő egyezmények létre nem jönnek, nem tartja kívánatosnak, nem pedig azért, mert földmívelési érdekeinket ama kettős veszteségnek ki tenni nem akarjuk, hogy míg az általa előállított nyertermények ára a keleti szabad behozatal folytán csökkenne, addig az általa igényelt iparcikkek a magas védvámok folytán mesterségesen emelt árakban legyenek csak beszerezhetők.

Azért az egyesület bár a szabad kereskedelem elvével kívánja szabályozni viszonyunkat más államokkal, de a szerződéseket megkötni kelet és nyugot felé együttesen kívánja. A mennyiben pedig nyugot felé a szabad kereskedelem elvén nyugvó szerződéses tarifa helyett, a magas védvámok maradásának érvényben: ugyanazon alapon megfelelő védelmet kívánnak kelet felé földmívelésünk érdekei.

5. A kormányzattól várja az egyesület azt, hogy lehetőleg saját határainkon belül, igyekezzék a vámháboru által sújtott egyes vidékek, iparágak helyzetén, a közvetlen ellátások, vasuti tarifák stb. által segíteni és fenmaradásukat lehetővé tenni.

Különfélek.

— A sorozás Kézdi-Vásárhelyt egyre tart. A sorozó helyiség környéke most is a szokott képet mutatja. Szépen felpántlikázott s felpalinkázott legények a könybe lábbadt szemű szép leányok, busongó apák és anyák s az érdeklődők tarka csoportja nyújtak érdekes képet. Minden szem áhítattal tekint arra az ajtóra, mely megett a »császár emberei« a szegény székely legények sorsa felett határoznak s minden ajtó nyílás örömet vagy bánatot hoz a kün várakozóknak. S aztán akár öröm akár bánat legyen is az, bizony muszáj azt egy kissé megöngöztönni, meg egy néhány busnótával a szív érzeményinek kifejezést adni, mert hát így hozza ezt magával az ősi szokás. A sorozás Kézdi-Vásárhelyt f. hó 28-án ér véget s 31-én Kovács-ná veszi kezdetét.

— Maros-Vásárhely város f. hó 22-én tartotta meg tisztújító közgyűlését, melyen polgármester lett Geréb Béla volt tanácsnok. Geréb Béla ur Kézdi-Vásárhelyt kezdette meg közigazgatási pályafutását, hol mint kézdi járási szolgabíró

éveken át mint tehetséges és szorgalmas tisztviselő s mint a társasélet kedvelt tagja ismertett. Megválasztása tehát csak érdemeinek elismerése volt. Öszintén gratulálunk hozzá! Megválasztattak még: első tanácsnoknak Ajtai Gyula; második tanácsnoknak Oroszlán István; főjegyzőnek Hints Károly; harmadik tanácsnoknak Kiss József; árvaszéki 1-ső ülnöknek Simonfi Sámuel; 2-ik ülnöknek Keresztes Sándor; közgyámnak Siményi Sándor; első rendőrkapitánynak Geréb Lajos; második rendőrkapitánynak Görög József; kerületi kapitányoknak Mártonfy János, Gubodi Sándor; tanács iktatónak Gom-bás Gyula; pénztári adóíjisztnak Sugó Lajos.

— Színészet. Bácskay Julesa színigazgatónőtől azon nyilatkozatot vettük, hogy téves a »Színészi Közlöny« azon híre, mintha ő elszorulólt volna. Szomorúhoz s társulata ezért felszólának, mert ő megmarad színigazgatónak s május havában már kapott engedélye folytán Kézdi-Vásárhelyre jó.

— Választás. Zágon községben alsócsernátoni Kovács Sándor választatott meg nagy többséggel községi jegyzőnek.

— Kinek kell egy 5 esztendő ép, egészséges, szép gyermek? Fiu. Apja, anyja meghalt. Ötödmagával maradt. Vagyona semmi. A gyermek magyar, Derék becstületes család isten nevében bármely pillanatban elviheti. Többi testvérei el vannak helyezve. Tudakozódhatni az Emke főtákaránál Kolozsvárt.

— A babonás ABC. Egy bécsi lap barátja, a ki, ngylátszik, nagyon szkeptikus politikus, ezeket írja: „A után B következik az ABC-ben... Most halt meg Andrássy, a béke-szövetség művének részese, leköszönt Bismarck, annak megalapítója. Mi történik most már Crispivel, ki oly erőteljes harmadik közreműködő volt? Ép most értesítenek Rómából egy miniszter-krízist. Nem akarok jósolni, de azért nem tudhatni...”

— Borzalmas öngyilkosság történt mult vasárnap a sárisápi községbányában. Egy bányamunkás dinamitttényeket kötött teste felső része köré, melyeket azután meggyújtott. A szétrobbant töltények a boldogtalan ember testét ketté szakították, s a felsőrészt, melynek darabjait mindez ideig nem sikerült megtalálni, a levegőbe repítették.

— A konstantinápolyi kirándulás menetrendjében az azt rendező városi menetjegy-irodának néhány oly jobbítást sikerült kieszközölni, melyek az utazás idejét megrövidítik, elannyira, hogy a különvonal a keleti expresszvonatok sebességével fog közlekedni, és lehetővé teszi azt, hogy annak dacára a turisták Szerbia legszebb részét, a „szerb Svájcot“ láthassák. E rész a Stalacztól Gjunisig terjedő hegysoros, mely nemcsak természeti szépségeinél fogva rendkívül érdekes, de különösen azért is, mert a Gjunis-halmokon folyt le a legutóbbi szerb-török háboru legfontosabb ütközete is. A vonat ezen a ponton lassabban fog menni, hogy a vidéket jól megtekinthessék. Hogy ez meg szemlélhető legyen, a különvonat este indul Budapestről s Belgrádban nem vesztelve, onnan korán reggel megy azonnal tovább. Belgrádot a turisták visszajövet szemlélhetik meg. Mindazáltal a vonat a kitűzött időben reggel érkezik Konstantinápolyba, a mi az előbbi programhoz képest, legalább 12 órai menet megtakarítással jár. A jelentkezési határidőt a menetjegyiroda e hó 25-ig meghosszabbította több oly jelentkező kérésére, a kik csak most a szép idő beállta óta kezdik magukat az utazásra elhatározni. Szerbiában, mint a menetjegy-irodát értesítik, élénk érdeklődés nyilvánul az utazás iránt, s több város hatósága intézkedett, hogy visszajövet az utjokat megszakító turistákat mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadják, s őket a meg szemlélésre érdemes tárgyakra és vidékekre figyelmessé tegyék. Részletes felvilágosítással szolgál minden menetjegy-iroda.

— A „Pesti Hirlap“ az új évnegyed küszöbén nem áll elő hasábos reklámmal, hogy elzengje magáról, mennyire magyar, mennyire nemzeti és mily kitűnően szerkesztett újság ő. A Pesti Hirlapnak erre már nincs szüksége. Mert Magyarország intelligens olvasó közönsége 12 év óta jól ismeri már a Pesti Hirlap szabadelvű és demokratikus irányát s jól tudja, hogy tartalom tekintetében ma leggadagabb a napilapok közt. Hogy ehhez képest a legkedveltebb és legelterjedtebb lap Magyarországon, azt meg a hivatalos postai statisztika bizonyítja kétséghelyenélkül számadatokkal. Csupán annyit óhajta Pesti Hirlap ezáltal a magyar olvasóközönség figyelmébe ajánlani, hogy munkatársai diszes sorát immár Jókai Mór neve teszi még fényesebbé, aki tárczákkal és apróbb novellákkal gazdagítja ez év folyamán a Pesti Hirlap tartalmát. A most (márc. 20). kezdett új szenzációs francia regény tiz folytatását az ápril 1-vel belépő új előfizetők külön lenyomat-

ban fogják megkapni. Az előfizetési pénzek (negyedévre 3 frt 50 kr.) a Pesti Hirlap kiadóhivatalába küldendők, (Budapest, nádor-utca 7 sz.), honnét mutatványszámok a tisz küldenek egész hétig ingyen és bérmentve.

RÖVID HIREK.

Nagy tűz. Nagy-Majtény szathmármegyei községben e hó 20-án nagy tűz volt. A kár meghaladja a 21 ezer frtot. — Körömden Jánossá Gergely a minap súlyosan megsebesítette a feleségét, azután rálőtt a leányára. A mikor el akarták fogni agyonlőtte magát. — Alsóuton e hó 17-én Somodi János odavaló lakos felesége gyógyítatlan betegsége miatt a kutba ölte magát. — Domazsnia kraszósörénymegyei községben Ivanészka Borka megmérgezte a férjét. — Győrben Schreiner Sándor 18 éves csizmadialeány bosszúból rálőtte kedvesére Vida Irén 18 éves bajai lányra, ki súlyosan megsebesült. — Snuron egy urasági béres e hó 17-én a társát dulakodás közben ugymegrugta, hogy más napra belehalt. A csendőrök elfogták. — Kirabolt templom. Zalamegyei Homok-Komárom község plebánia templomát ismeretlen tettesek kirabolták. A kár 483 frt. — Méregkeverők Mező-Turon. Mező-Turon a napokban egy gazdaember a szeretőjével szövetkezve megmérgezte feleségét. Egy lábasban patkánymérget főztek össze gyufafejekkel és beadták a szegény áldozatnak, a ki másnap iszonyu kínok közt meghalt. — Szivárványt láttak e hó 22-én az újvidékiek. A szivárvány keletkezése előtt nagy zivatar volt villámlással, menydörgéssel. — Gyilkos anya. Özv. Szabó Károlyné szendi lakos, gyermeket szült, s hogy szegényét eltakarja, elvitte magát Császár községbe s ott elásta. A holttestet azonban megtalálták s a gyilkos anyát elfogták.

Pályázat.

A m. kir. honvédségi Ludovika akadémiában az 1890—91-iki tanév kezdetén betöltendő magyar állami, illetőleg magánalapítványi helyekre.

Az 1883. évi t. cz. 2. szakasza értelmében, a m. kir. honvédségi Ludovika akadémiában felállított (tényleges állománybeli tisztképző tanfolyamra) az 1890—91-iki tanévre hatvan önkéntesen jelentkező oly ifju vétetik fel, a ki még nem lépett be a hadköteles korba.

Ezen tanfolyamnak célja az, hogy a magyar korona országaimban honilletékes oly ifjak, kik élethivatásul a katonai pályát választották, oly mérvű kiképzetést nyerjenek, mely őket csapat-tisztekké leendő előléptetésre s egyszersmind arra is képesíti, hogy már a tanfolyam befejeztével is mint hadapródok az alantas tiszt kötelességeinek teljesítésére alkalmasak legyenek.

Azon növendékekre nézve, kik a tanfolyam alatt kiválóbb tehetséget tanusítanak, a további oktatás oda is fog irányulni, hogy azok a később bekövetkező vezérkari s egyéb szolgálatokhoz megkívántató felsőbb kiképzetetés alapját már az akadémiában megszerezzék.

A kiképzetés tehát, a növendékek általános műveltségének fejlesztése s ismeretkörük szélesítése mellett, nemcsak a katonai szolgálat minden ágazatára kiható elméleti és gyakorlati oktatásra fog kiterjedni, hanem a növendékeknek alkalom fog nyújtatni arra is, hogy a katonai tudományokból katonai műszaki ismeretekből s nyelvtanból is megszerezzék azon készséget, mely a szakismereteknek később magán szorgalom útján leendő fejlesztéséhez és a felsőbb kiképzetéshez mulhatatlanul megkívántatik.

A tényleges állománybeli tisztképző tanfolyam 4 évre terjed és ehez képest 4 évfolyamból áll.

Mindenik évfolyam két párhuzamos osztályt foglal magában.

Az 1890—91-iki iskolai év kezdetével 9 kincstári, 15 részint fél fizetéses, részint egész fizetéses és 36 magánalapítványi hely fog a tényleges állománybeli tisztképző tanfolyam első osztályában betöltetni.

A többi tanfolyamokba való felvételnek helye nincsen.

Az említett 16 fél fizetéses, illetőleg egész fizetéses helyekre, valamint a 9 egészen díjmentes kincstári helyre ezennel nyilvános pályázat nyitatik, a 36 alapítványi hely pedig a jogosult felek bemutatása folytán lesz betöltendő.

Ezen helyekre kizárólag a magyar korona országaimban honilletékes állampolgárok fiait pályáztatnak.

Felvételi feltételek:

A felvétel az érdekeltek által közvetlenül, illetőleg a bemutatási jogot gyakorló felek által a honvédelmi miniszterhez folyó évi május 15-éig benyújtandó és mellékleteivel együtt szabályszerűen belyezett folyamodványban kérelmezendő. A folyamodványokhoz következő mellékletek csatolandók:

a) A pályázó magyar állampolgári minőségét

igazoló s a törvényhatóság avagy a járási tisztviselő által kiadott bizonyítvány;

b) a pályázó testi alkalmasságáról és életkorának megfelelő testi fejlődöttségéről valamely honvéd vagy közös hadseregbeli tényleges szolgálatban levő orvostudor által szabályszerűleg kiállított orvosi bizonyítvány;

c) az összes családtagok számát és életkorát előtűntető (családi értesítő) azon folyamodványokhoz, melyek ingyenes vagy fél fizetések helyek elnyeréséért nyújtanak be; a pályázó életkorát igazoló (keresztlevél) pedig az egész fizetéses és a magánalapítványi helyeket illető kérvényekhez.

A pályázók életkora a már betöltött 14-ik évtől kezdve, a még be nem töltött 13-ik évig terjedhet. Az életkor megállapítására az iskolai év kezdete, azaz október hó 1-je mérvadó. Ha a pályázó 16-ik életévét már betöltötte, az akadémiába való felvétele kizárólag az Ö Felsőének legmagasabb engedélye mellett történhetik meg és ekkor is csak azon esetben, ha iskolai év kezdete és azon nap között, a melyen az említett életkort betölti, 6 hónapnál több idő nincsen;

d) ajánlatos erkölcsi magaviseletről szóló külön bizonyítvány azon esetben, ha pályázó erkölcsi minőségét az iskolai bizonyítványban nem foglaltatják;

e) valamely gymnasiumi, reálgymnasium, reáliskola, vagy az említettekkel egyenjosított egyéb tanintézet négy osztályának legalább is jó eredménnyel lett elvégzését, illetőleg a IV. vagy további osztály, tényleges látogatását is igazoló és az egyes tantárgyakban való előmenetelt előtűntető (iskola látogatási bizonyítvány) az iskolai év befejezése után nyerendő rendes bizonyítvány az akadémiában a felvételi vizsga alkalomával is felmutatandó;

f) az egész fizetéses és fél fizetéses helyre pályázók hozzátartozói kötelesek igazolni, hogy a 600 forintban illetőleg 300 frtban megállapított évi ellátási átalányt fizetni képesek; —

g) az ingyenes és fél fizetéses helyekre pályázók szülője (gyámja) pedig a kérvényben az iránt is köteles nyilatkozni, vajjon a pályázó fián kívül neveltetik-e avagy neveltetett-e állami vagy magán alapítványi helyen más gyermeke is, vagy pedig utóbbiak közül részesül-e valamelyik ösztöndíjban és milyenben?

Kézdi-Vásárhely, 1890. március 26-án.

Bartók Károly, polgármester.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Fehér selyem szövetek 60 krtól 7 frt 45 krig méterenkint.
Sima és mintázott (150 különféle szín- és mintában) küld ruhadarabonként és méterenkint portó- és vámmentesen **G. Henneberg** gyári raktára Zürichben. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések

Vetőmag eladás.

Tavaszi borsó, lencse nagyszemű valódi stockeraui és fehér búkköny mag jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosításokkal szolgál e lap kiadóhivatala.

A KI NEM TUDJA,
hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felelne meg leginkább betegségének, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipcsében, a képekkel ellátott „A Betegbarát” című könyveskét. A hozzá nyomtatott hálalratok bizonyítják, hogy a művecsében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezren elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

„RÉPÁTI”

ÉGVÉNYES-SAVANYUVIZ

a monarchia legszénsavdusabb és legtisztább égvényes savanyu-vizei közé tartozik.

Orvosi tekintélyek nyilatkozata szerint **kitűnő sikerrel** használtatik: a **légzőszervek betegségeinél**, vese- és gyomorbajokban, a **hugyszervek bántalmainál** stb. Ezen betegségek ellen a „répáti” savanyuvíz a legkellemebb és **egyszersmind a leghathatósabb gyógyító szer.**

Gazdag szénsav tartalmánál fogva, mint élvezeti víz, igen kellemes ízzel bír.

Borral elegyítve, pompás üdítő ital, **savanyubb borokhoz használva páratlan.**

A töltés egy legkittűnőbb töltő-készülékkel eszközöltetvén, a **palaczkba töltött víz a forrás vizével vegytartalmilag teljesen azonos marad.**

A „répáti” savanyuvíz **mindig friss töltésben és valódi minőségben** kapható raktáron:

Kézdi-Vásárhelyt: Kupán József, Seps-Szentgyörgyön: Séra István, Uzonban: Khon Dániel uraknál.

A „répáti” savanyuvíz kútkelölősege:

György József

Kászón-Impéren, (Csikmegye.)

Ruha-szövetek.

10-20

Peruvien és dosking a magas clerus részére, előírás szerinti szövetek cs. és kir. hivatalnokok részére egyenruhákra, ugy szintén veteránok, tüzoltok, tornászok, urasági inasok részére. Posztók teke- és játékasztalokhoz, lodenek (vizáthatlanok) vadászöltönyökre, viaszos szövetek. Utazó-plaidek 4-12 frtig. Mindez olcsóbb, mint bárhol s a legjobb, tartós minőség.

Joh. Stikarofsky Brünben.

Legnagyobb posztó-raktár Ausztria-Magyarországban. Minták bérmentve küldetnek. A szabó-mester urak részére a legdusabb minta-könyvek állnak rendelkezésre. Utánvételes küldemények 10 frton felül porto-mentesek. Ily viláfgorgalmu üzleteknél önként érthetőleg sok a maradék, s miután ezekből lehetetlen mintákat küldeni, nem tetszés esetén az ily maradékokat visszaveszem, azokat becséreltem, vagy a pénzt visszaadom. Maradékok megrendelésénél szükséges a színt, hosszúságot és az árt megjelölni.

Levelezések magyarul, németül, csehül, lengyelül, olaszul és franciául eszközöltenek.

Máriazell gyomor cseppek.

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Utóérhelet hatáson az étvágytalanság, gyomor gyengeség, hűzés lehet, savanyu felbőgés, szél rekedés, (Kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és daraképződés, túlságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger eseten, megszünteti a főbajt (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény széklest, székrekedést, az étel s itallal túlterhelt gyomrot kitisztítja, elűzi a bűzöket, a gyomrot lép, vese, máj és aranyeres bántalmait. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brady Károly, gyógyszerár Krenster (Morva ország).

Védjegy. — Óvást! A valódi Máriazell gyomor cseppek sok feleképen utánzatnak s hamisítanak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírra van csomagolva, s melyek mellett használati utasítás az is fel van tüntetve, hogy az Krensterben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

A Keményeszkítés és székrekedés ellen, évek óta használnak bizonyult labdacso- csok is, sokféle képen hamisítanak, tehát ezek vetelenül is vigyáznunk kell a fenti védjegyre s Brady Károly, Krensteri gyógyszerész név alá íratni, melyek minden eredeti dobozon látnak. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazell gyomor cseppek és Máriazell labdacso nem titkos szer, a gyógyható anyagoknak összetétele, minden használati utasítással fel van sorolva.

A Máriazell gyomorcseppek és Máriazell labdacso kaphatók

Kapható: Kézdi-Vásárhelyt Kovács Ferencz gyógyszerárban; Tusnádon (fürdő) Dobay Sándor gyógyszerésznel. 21-43

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magán személyek bizonyítványai által kitüntetett készítmények:

Dr. MILLER mohnővénynedve

meglepő hatással van köhögés, rekedség, torokfájás, elnyálkásodás, keletkező gümőkör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmait ellen.

Tégelyben gyermekek és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr oszt. ért.

Dr. MILLER görcs elleni balzsama számtalanszor fényesen igazolva gyomorfájás és gyomorgörcs hányás, vérhas és puffadás ellen.

Használati utasítással együtt nagy üveg ára 1 frt 50 kr, fél üveg ára 80 kr o. é.

TYUKSZEM-BALZSAM, hathatós szer tyukezem, szömölcs, fájós bőrvastagodás ellen.

Egy doboz használati utasítással együtt 48 kr o. é.

Kézdi-Vásárhelyen valódián kaphatók: Fejér L. fiaai urak divat-szövet és kézműaru-raktárában.